

חוק השימוט הצבאי (תיקון מס' 17), התשמ"ו—1986 *

1. בסעיף 1 לחוק השימוט הצבאי, התשמ"ו—1955: (להלן — החוק העיקרי) —
- (1) במקום הגדרת "בעל הכשרה משפטית" יבוא:
- "בעל הכשרה משפטית" — מי שרשום, או זכאי להיות רשום, בפנקס חברי לשכת עורכי הדין או מי שהוא בעל השכלה משפטית גבוהה כאמור בסעיף 25 לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א—1961²;
- (2) בהגדרת "בעל נסיון משפטי", במקום "לחוק השופטים, התשי"ג—1953" יבוא "לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד—1984" (להלן — חוק בתי המשפט).
2. בסעיף 177 (ב) לחוק העיקרי, במקום "שש שנים" יבוא "שבע שנים", ובמקום "שתי שנים" יבוא "ארבע שנים".
3. בסעיף 178 לחוק העיקרי, בסיפה, במקום "הקצינים-המשפטיים" יבוא "הקצינים בעלי הכשרה משפטית".
4. בסעיף 180 לחוק העיקרי — בטל.
5. בסעיף 181 (א) לחוק העיקרי, אחרי "קצינים" יבוא "בעלי הכשרה משפטית" ובמקום "שנתיים" יבוא "ארבע שנים".
6. בסעיף 182 לחוק העיקרי, במקום "קצינים-משפטיים" יבוא "קצינים בעלי הכשרה משפטית" ובמקום "שנתיים" יבוא "ארבע שנים".
7. בחלק ד' של החוק העיקרי, בפרק השני, במקום סימן ב' יבוא:

"סימן ב' — שופטים צבאיים-משפטיים של בתי הדין הצבאיים

185. (א) קצין הנמנה עם הכוחות הסדירים של הצבא כשיר להתמנות שופט צבאי-משפטי כמפורט להלן אם הוא בעל נסיון משפטי של מספר שנים כמצויין לצדו:
- (1) נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, המשנה לנשיא ושופט צבאי-משפטי של בית הדין האמור — שבע שנים;
- (2) נשיא בית דין צבאי מחוזי או מיוחד, סגן נשיא ושופט צבאי-משפטי של בית דין אמור — חמש שנים;
- (3) שופט צבאי-משפטי של בית דין צבאי לתעבורה (להלן — שופט תעבורה) — שלוש שנים.

* נתקבל כנסת כיום ט' בסיון התשמ"ו (16 ביוני 1986); הצעת החוק ודברי ההסבר מורסמו בה"ח 1756, התשמ"ו, עמ' 18.

1 ס"ח התשמ"ו, עמ' 171; התשמ"ג, עמ' 44.

2 ס"ח התשכ"א, עמ' 178.

3 ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

(ב) חייל הנמנה עם כוחות המילואים של הצבא ונתמנה שופט על פי חוק בתי המשפט, או על פי חוק בית הדין לעבודה, התשכ"ט—1969 (להלן — חוק בית הדין לעבודה), כשיר להתמנות שופט צבאי-משפטאי של בית דין צבאי ולשבת בדין שעה שהוא בשירות מילואים, אם הוא בעל נסיון משפטי כאמור בסעיף קטן (א); ואלם חייל כאמור לא יתמנה לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים, למשנהו, לנשיא בית דין צבאי מהזוי או מיוחד או לסגן נשיא.

(ג) שופטים צבאיים-משפטאים של בית הדין הצבאי לערעורים יתמנו על פי הוראות סעיף 186, ובלבד שועדת הבחירה לא תבחר קצין שלא כיהן קודם לכן כשופט צבאי-משפטאי, אלא לאחר ששוכנעה שעסק בצבא בעיסוק משפטי העושה אותו מתאים לתפקיד זה.

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (א) (1), רשאית ועדת הבחירה לפי סעיף 186, אם ראתה שאין בקרב הכוחות הסדירים של הצבא קצין בעל נסיון משפטי המתאים לתפקיד נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, להציע — ברוב של ששה מבין חבריה — כי יתמנה לתפקיד קצין מתאים שהוא בעל הכשרה משפטית.

186. (א) נשיא בית הדין הצבאי לערעורים ושאר השופטים הצבאיים-משפטאים יתמנו בידי נשיא המדינה לפי בחירה של ועדה לבחירת שופטים צבאיים-משפטאים (להלן — ועדת הבחירה); ועדת הבחירה תציין את ערכאת בית הדין שאליה נבחר המועמד או את בחירתו לשופט תעבורה.

דרך המינוי

(ב) שופט צבאי-משפטאי הנמנה עם כוחות המילואים של הצבא, כאמור בסעיף 185 (ב), יתמנה בידי נשיא המדינה, לפי הצעת שר הבטחון ושר המשפטים כאחד, לשופט צבאי-משפטאי לכל ערכאה שהיא, או לשופט תעבורה.

187. (א) ועדת הבחירה תהיה של תשעה חברים שהם:

- (1) שר הבטחון, והוא יהיה יושב ראש הועדה;
- (2) שר המשפטים;
- (3) נשיא בית המשפט העליון;
- (4) שופט בית המשפט העליון שיבחר חבר שופטיו;
- (5) נציג לשכת עורכי הדין שתבחר המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין;
- (6) הרמטכ"ל;
- (7) ראש אגף כוח אדם במטה הכללי של הצבא;
- (8) נשיא בית הדין הצבאי לערעורים;
- (9) שופט צבאי-משפטאי של בית הדין הצבאי לערעורים שיקבע נשיאו.

ועדת הבחירה

(ב) ועדת הבחירה רשאית לפעול אף אם פחת מספר חבריה, כל עוד לא פחת משבעה.

(ג) אלה רשאים להציע מועמדים לכהונת שופט צבאי-משפטי:

(1) שר הבטחון;

(2) הרמטכ"ל;

(3) נשיא בית הדין הצבאי לערעורים;

(4) שלושה חברי ועדת הבחירה כאחד.

(ד) החלטת ועדת הבחירה בדבר מינויו של שופט צבאי-

משפטי תתקבל ברוב קולות חבריה שהשתתפו בהצבעה.

(ה) ועדת הבחירה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה.

188. (א) המשנה לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים יתמנה בידי שר הבטחון, בהמלצת הרמטכ"ל, מקרב השופטים הצבאיים-המשפטיים של בית הדין הצבאי לערעורים; נשיא בית הדין הצבאי המיוחד וסגנו וכן נשיא בית דין צבאי מחוזי וסגנו יתמנו בידי הרמטכ"ל, בהמלצת נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, מקרב השופטים הצבאיים-המשפטיים של בתי הדין של אותה דרגה.

מינוי נשיאים,
משנה וסגנים

(ב) יכול ששופט צבאי-משפטי אחד יתמנה לנשיא של יותר

מבית דין צבאי מחוזי אחד וכן לנשיא גם לבתי דין כאמור וגם לבית הדין הצבאי המיוחד.

(ג) יכול ששופט צבאי-משפטי אחד יתמנה לסגן של מספר

נשיאים של בתי דין צבאיים מחוזיים וכן לסגן נשיא בית הדין הצבאי המיוחד.

189. (א) נתפנה מקומו של נשיא בית דין צבאי וכל עוד הנשיא החדש לא התחיל לכהן, או נעדר הנשיא מהארץ או נבצר ממנו זמנית למלא תפקידו, ימלא משנהו או סגנו, לפי הענין, את התפקידים המוטלים על הנשיא וישתמש בסמכויות הנתונות לו לפי כל חיקוק.

סמכויות נשיא
בית דין למשנה
או לסגן

(ב) נבצר מנשיא בית דין צבאי וממשנהו או סגנו, לפי הענין,

למלא תפקידיהם, יכהן כממלא מקום הנשיא הותיק שבשופטים הצבאיים-המשפטיים של בית הדין, ומבין בעלי ותק שווה — המבוגר שבהם.

(ג) נשיא בית דין צבאי רשאי לאצול מסמכויותיו למשנהו או

לסגנו, לפי הענין.

190. מי שנתמנה שופט צבאי-משפטי, למעט מי שנתמנה שופט לפי חוק בתי המשפט או לפי חוק בית הדין לעבודה, יצהיר הצהרת אמונים לפני נשיא המדינה; ואלה דברי ההצהרה:

הצהרת אמונים

"אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולחוקיה, לשפוט משפט צדק, לא להטות משפט ולא להכיר פנים".

191. מינוי ראשון לכהונת שופט צבאי-משפטי יהיה לתקופת נסיון של שנתיים; בכל עת בתקופת הנסיון רשאית ועדת הבחירה להמליץ בפני נשיא המדינה לבטל את המינוי.

תקופת נסיון

192. (א) מינוי לאחת הכהונות המנויות בסעיף 185 יהיה מינוי של קבע לתקופות אלה:

- (1) חמש שנים — לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים; על פי המלצה של ועדת הבחירה, ניתן להאריך תקופה זו פעם אחת לתקופה נוספת של עד חמש שנים;
- (2) עשר שנים — למשנהו של נשיא בית הדין הצבאי לערעורים ולשופט צבאי-משפטי של בית הדין הצבאי לערעורים;
- (3) שבע שנים — לנשיא בית דין צבאי מחוזי או מיוחד;
- (4) חמש שנים — לכל שופט צבאי-משפטי אחר.

(ב) תקופת הנסיון לא תבוא במנין התקופות האמורות בסעיף קטן (א).

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) תסתיים כהונתו של שופט צבאי-משפטי, למעט נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, בהגיעו לגיל חמישים וחמש.

(ד) ועדת הבחירה רשאית להמליץ על הארכת הכהונה של שופט צבאי-משפטי לתקופה או לתקופות נוספות כאמור בסעיף קטן (א), ובלבד שבכל מקרה תסתיים הכהונה של שופט כאמור בהגיעו לגיל חמישים וחמש.

192א. (א) הרמטכ"ל, בהמלצת נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, רשאי למנות לכהונה בפועל, בהסכמת המועמד —

מינוי לכהונה בפועל

(1) את המשנה לנשיא בית הדין הצבאי לערעורים או שופט צבאי-משפטי של בית הדין האמור — לנשיא או לשופט של בית דין צבאי מחוזי או של בית הדין הצבאי המיוחד;

(2) נשיא, סגן נשיא או שופט צבאי-משפטי של בית דין צבאי מחוזי או של בית הדין הצבאי המיוחד — לשופט של בית הדין הצבאי לערעורים.

(ב) כהונה בפועל לפי סעיף זה, ברציפות או לסירוגין, לא תהיה למשך יותר משנה אחת מתוך תקופה של שלוש שנים.

192ב. שופט צבאי-משפטי שכהונתו נסתיימה לאחר שהתחיל בדיון, יהיה מוסמך להמשיך בו כדי לסיימו תוך שלושה חדשים מיום סיום כהונתו; הוראה זו לא תחול על מי שכהונתו נסתיימה בעקבות החלטה של בית הדין המשמעתי או של ועדת הבחירה כאמור בסעיף 192ג.

סמכות לסיים דיון

192ג. לאחר תקופת הנסיון לא תיפסק כהונתו של שופט צבאי-משפטי שלא בהסכמתו ולא יופסק שירותו בצבא שלא בהסכמתו, לפני תום התקופות הנקובות בסעיף 192, אלא באחד מאלה:

הפסקת כהונה

(1) על פי החלטה של בית הדין המשמעתי;

(2) משקבעה ועדת הבחירה, על יסוד חוות דעת רפואית לפי כללים שהיא קבעה, שמחמת מצב בריאותו נבצר ממנו להמשיך במילוי תפקידו;

(3) על פי החלטת ועדת הבחירה שהציע יושב ראש הוועדה או נשיא בית הדין הצבאי לערעורים ושנתקבלה ברוב של שבעה חברים לפחות.

7192. (א) שופט צבאי-משפטי יהא נתון לשיפוטו של בית דין משמעתי.

בית דין
משמעתי

(ב) בית הדין המשמעתי יהיה של חמישה חברים: שלושה שופטים של בית המשפט העליון שמינה נשיאו ושני שופטים צבאיים-משפטיים של בית הדין הצבאי לערעורים שמינה נשיאו; נשיא בית המשפט העליון ימנה את אחד משופטי בית המשפט העליון להיות אב בית הדין המשמעתי.

(ג) שר הבטחון רשאי להגיש לבית הדין המשמעתי קובלנה על שופט צבאי-משפטי בשל אחת מאלה:

(1) השופט נהג שלא כהלכה במילוי תפקידו;

(2) השופט התנהג באופן שאינו הולם את מעמדו של שופט בישראל או של קצין בצבא;

(3) השופט הורשע בעבירה שבנסיבות הענין יש בה משום קלון;

(4) ועדת הבחירה מצאה שהשופט השיג את מינויו שלא כדין.

(ד) בבירור הקובלנה יהיו לבית הדין המשמעתי כל הסמכויות שיש לבית דין צבאי מחוזי לפי חוק זה.

(ה) ואלה אמצעי המשמעת שבית הדין המשמעתי מוסמך להטיל:

(1) הערה;

(2) התראה;

(3) נזיפה;

(4) העברה מן הכהונה;

(5) העברה מן הכהונה תוך הפסקת השירות בצבא, בין בתשלום קיצבה ובין בשלילתה, כולה או מקצתה.

(ו) בית הדין המשמעתי ימסור את החלטתו לשר הבטחון.

192ה. (א) שופט צבאי-משפטי לא יהא נתון לדין משמעתי לפי חלק ג'.

דין משמעתי
או פלילי

(ב) לא תיפתח חקירה פלילית נגד שופט צבאי-משפטי על פי חוק זה ולא יוגש נגדו כתב אישום אלא על פי הוראת הפרקליט הצבאי הראשי.

(ג) כתב אישום כאמור יוגש לבית הדין הצבאי המיוחד, ועל אף האמור בסעיף 202, יורכב מותב בית הדין משלושה שופטים צבאיים-משפטיים.

(ד) נחשד שופט צבאי-משפטי בעבירה שאיננה עבירה צבאית, והיה היועץ המשפטי לממשלה סבור שהעבירה לא נעברה במסגרת הצבא או עקב השתייכותו של השופט לצבא, יחולו על השופט הצבאי-המשפטי הוראות סעיף 12 לחוק-יסוד: השפיטה⁹, בשינויים המחוייבים.

השעייה 192. (א) שופט צבאי-משפטי, שהוגשה עליו קובלנה לפי סעיף 192 ד או שהועמד לדין פלילי לפי סעיף 192ה, רשאי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, לאחר שקיבל חוות דעת של הפרקליט הצבאי הראשי, להשעותו לתקופה שימצא לנכון.

(ב) בית הדין המשמעתי כאמור בסעיף 192 ד רשאי, על פי בקשת השופט, לבטל את השעייתו.

תחולת הוראות לגבי שופט מכוחות המילואים 192. הוראות כעפים 192 ב עד 192 ו יחולו לגבי שופט צבאי-משפטי הנמנה עם כוחות המילואים של הצבא, אולם לא תוגש נגדו קובלנה לפי פסקאות (1) או (2) של סעיף 192 ד (ג) אלא בשל מעשה שעשה במילוי תפקידו כשופט צבאי-משפטי בשירות מילואים.

תקופת כהונתו של שופט מכוחות המילואים 193. כהונתו של שופט צבאי-משפטי הנמנה עם כוחות המילואים של הצבא תיפסק באחד מאלה:

(1) לפי בקשתו;

(2) הוא חדל להיות נמנה עם כוחות המילואים;

(3) הוא הועבר מכהונתו על פי החלטת בית דין משמעתי כאמור בסעיף 192 ד;

(4) נפסקה כהונתו כשופט על פי חוק בתי המשפט או על פי חוק בית הדין לעבודה.

8. במקום סעיף 200 לחוק העיקרי יבוא:

200. מותב של בית הדין הצבאי המיוחד יורכב בידי נשיאו מבין השופטים הצבאיים של אותו בית דין ומבין השופטים הצבאיים-המשפטיים שנתמנו לפי סעיף 186.

200א. (א) מותב של בית דין צבאי מחוזי יורכב בידי נשיאו מבין השופטים הצבאיים של אותו בית דין ומבין השופטים הצבאיים-המשפטיים שנתמנו לפי סעיף 186.

(ב) ראה נשיא בית דין צבאי מחוזי שיש צורך בדבר, רשאי הוא — בהתאם לכללים שנקבעו בתקנות — לכלול בין השופטים הצבאיים של מותב, שופטים צבאיים של בית דין צבאי מחוזי אחר.

9. בחלק ה' של החוק העיקרי, בפרק החמישי, אחרי סעיף 440 יבוא:

5 ס"ח התשמ"ד, עמ' 78.

החלטת סעיף 200
הוספת סעיף
200א

הוספת סימן ג'
בפרק החמישי
של חלק ה'

440.ט. (א) פסק דין של בית הדין הצבאי לערעורים, שניתן בערעור על פסק דין של בית דין צבאי, ניתן לערעור לפני בית המשפט העליון, אם נתקבלה רשות לכך בפסק הדין, או מאת נשיא בית המשפט העליון או מאת משנהו.

(ב) לא תינתן רשות לערער אלא בשאלה משפטית שיש בה חשיבות, קשיות או חידוש.

(ג) התקופה להגשת בקשת רשות לערער היא שלוש ימים מיום מתן פסק הדין בערעור, והתקופה להגשת הערעור היא חמישה עשר ימים מיום מתן הרשות לערער.

(ד) נשיא בית המשפט העליון או משנהו, רשאים לדון בבקשה לרשות לערער שהוגשה לאחר המועד האמור, אם הראה המבקש טעם מיוחד לכך; ניתנה רשות כאמור, יחולו לענין חילוט פסק הדין הוראות סעיף 441 (א) (3).

(ה) מבקש, מערער או משיב בהליך לפי סימן זה ייוצג בידי מי שהוא עורך דין ועל ההליך יחולו סדרי הדין החלים על ערעורים פליליים בבית המשפט העליון.

(ו) מי שנתן רשות לערער רשאי אגב כך להורות על דחיית ביצוע גזר הדין; הוגשה בקשה למתן רשות לערער והרשות טרם ניתנה, רשאי נשיא בית המשפט העליון להורות כאמור.

(ז) על אף האמור בכל דין, עורך דין שהוא חייל, המופיע בפני בית המשפט העליון בערעור לפי סעיף זה, ילבש מדי צבא וגלימה שחורה."

תיקון סעיף 441 10. בסעיף 441 לחוק העיקרי —

(1) אחרי סעיף קטן (א) יבוא:

"(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א) יהא פסק דין של בית הדין הצבאי לערעורים חלוט —

(1) בתום התקופה להגשת בקשת רשות לערער — אם לא הוגשה בקשה כזו;

(2) הוגשה בקשת רשות לערער ונדחתה — ביום שבו נדחתה;

(3) ניתנה רשות לערער — בתום התקופה להגשת ערעור אם הערעור לא הוגש.

(2א) כל עוד פסק הדין של בית הדין הצבאי לערעורים אינו חלוט, רשאי נשיא בית הדין הצבאי לערעורים להורות על דחיית ביצוע גזר הדין."

(2) בסעיף קטן (ב), בסופו יבוא "הוראה זו לא תחול על גזר דין של פסק דין של בית המשפט העליון בערעור לפי סעיף 440.ט."

11. במקום סעיף 509 לחוק העיקרי יבוא :

- "ועדה לעיון בעונש
509. תקום ועדה לעיון בעונש (בפרק זה — הועדה) שחבריה יהיו :
- (1) שופט צבאי-משפטי, שימנה נשיא בית הדין הצבאי לערעורים, והוא יהיה יושב ראש הועדה ;
- (2) אדם בעל ניסיון בתחום הטיפול באסיר, שימנה שר הבטחון ;
- (3) קצין בדרגת סגן אלוף ומעלה, שימנה הרמטכ"ל."

תיקון סעיף 510

12. בסעיף 510 לחוק העיקרי —

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "לאחר שגזר הדין" יבוא "לאחר שפסק הדין" ובסופו יבוא "ובלבד שלא תמתיק ולא תחליף כאמור יותר ממחצית העונש";
- (2) אחרי סעיף קטן (א) יבוא :
- "(א) על אף האמור בסעיף קטן (א) רשאית הועדה להמתיק עונש או להחליפו, כולו או מקצתו, בעונש על תנאי, בכל עת, אם נתקיים אחד מאלה :
- (1) הוכח לוועדה שנתקיימו טעמים מיוחדים, כגון חולניותו המתמדת של האסיר ;
- (2) קיים מצב של מלחמה או מצב חירום מיוחד."
- (3) בסעיף קטן (ג), במקום "פקודת העמדת עבריינים במבחן, 1944" יבוא "פקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט—1969",⁶ ובמקום "סעיפים 7 עד 12" יבוא "סעיפים 8, 9 ו-13 עד 25".

החלטת
סעיף 512

13. במקום סעיף 512 לחוק העיקרי יבוא :

- "הבאת פסקי דין לעיון הועדה
512. (א) פסק דין המטיל עונש מאסר בפועל לתקופה של שנה או יותר, והעונש אושר לפי סעיף 442 או שלא היה טעון אישור, והנידון עומד לסיים ריצוי מחצית מעונשו, יביאנו הפרקליט הצבאי הראשי לעיון הועדה אחת לששה חדשים.
- (ב) פסק דין המטיל עונש מאסר בפועל לתקופה קצרה משנה, והנידון עומד לסיים ריצוי מחצית מעונשו, רשאי הפרקליט הצבאי הראשי להביאו לעיון הועדה בכל עת.
- (ג) פסק דין המטיל עונש מאסר בפועל לתקופה כלשהי וסבר הפרקליט הצבאי הראשי כי קיים טעם מן הטעמים האמורים בסעיף 510 (א), רשאי הוא להביאו בפני הועדה בכל עת."

תיקון סעיף 513

14. בסעיף 513 לחוק העיקרי, במקום "סעיף 6 לחוק המעבר, התש"ט—1949" יבוא "סעיף 11 (ב) לחוק-יסוד: נשיא המדינה".

6 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 14, עמ' 312.
7 ס"ח התשכ"ד, עמ' 118.

15. (א) מי שערב תחילתו של חוק זה כיהן כשופט צבאי-משפטי בשירות סדיר או בשירות מילואים —

(1) רואים אותו כאילו נתמנה על פי חוק זה, ומנין תקופת כהונתו יהיה מיום מינויו לפי החוק העיקרי והוא יהא רשאי לסיים את תקופת כהונתו אף אם הגיע לגיל חמישים וחמש;

(2) אם לא הצהיר אמונים לפי חוק-יסוד: השפיטה, יצהיר אמונים לפי סעיף 190 לחוק העיקרי, כפי שחוקק בחוק זה, תוך חדשים מיום תחילתו של חוק זה.

(ב) מי שבעת תחילתו של חוק זה מכהן כנשיא בית הדין הצבאי לערעורים יוסיף לכהן בתפקידו, על אף האמור בסעיף 185, עד סיום כהונתו, והוראות סעיפים 192 ו-192ד עד 192ד חולו גם עליו.

יצחק רבין
שר הבטחון

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

**חוק הרשויות המקומיות (בחירות) (תיקון מס' 12),
התשמ"ו—1986 ***

1. בסעיף 4 לחוק הרשויות המקומיות (בחירות), התשכ"ה—1965¹, במקום "כל ארבע שנים" יבוא "כל חמש שנים" ובמקום "השנה השלישית" יבוא "השנה הרביעית".

תיקון סעיף 4

יצחק פרץ
שר הפנים

שמעון פרס
ראש הממשלה

חיים הרצוג
נשיא המדינה

* נתקבל בכנסת ביום ט' בסיון התשמ"ו (16 ביוני 1986); הצעת החוק ודברי ההסבר פורסמו בת"ח 1778, התשמ"ו, עמ' 213.
1 ו ס"ח התשכ"ה, עמ' 248; התשמ"ג, עמ' 140.